

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - I) (Semester - II) Examination, October - 2017
ECONOMICS (Optional) (New) (Paper - II)
Indian Economy (Part - II)
Sub. Code : 61245

Day and Date : Thursday, 12 - 10 - 2017

Total Marks : 50

Time : 12.00 noon to 02.00 p.m.

Instructions : 1) All questions are compulsory.
 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Complete the following sentences by choosing correct alternative : [10]

- a) _____ low productivity is the main cause of Indian economy.
  - i) Storage System
  - ii) Mechnary
  - iii) Marketing
  - iv) All above
- b) Population _____ size of Land holding is low.
  - i) stagent
  - ii) increase
  - iii) decrease
  - iv) none of these
- c) Service sectors development is depend upon _____.
  - i) Industrialization
  - ii) Agricultural sector
  - iii) Trade
  - iv) All above
- d) Foreign Direct Investment permitted _____ % in the Industrial Policy 1991.
  - i) 50
  - ii) 53
  - iii) 51
  - iv) 100
- e) Small scale industry is _____ industry.
  - i) Labour incentives
  - ii) Capital incentives
  - iii) i and ii
  - iv) None of these
- f) Sick Industrial Companies Act - (SICA) is established on _____.
  - i) 1990
  - ii) 1985
  - iii) 1991
  - iv) 1995

- g) _____ is a type of factor in service sector.
- i) Agricultural
  - ii) Bank
  - iii) Milk business
  - iv) Sugar industry
- h) Single Window scheme was started for the increasing export _____.
- i) Tea
  - ii) Agro-product
  - iii) Cotton mill
  - iv) Foodgrain
- i) Tourism Industry earns _____.
- i) Clothes
  - ii) Foodgrain
  - iii) Foreign currency
  - iv) None of these
- j) Indian Railway is the biggest business owned by _____.
- i) government
  - ii) private sector
  - iii) co-operative sector
  - iv) none of these

Q2) Answer the following questions in detail :

- a) Explain the changing role of agricultural in Indian Economy. [10]

OR

Explain the features of Industrial Policy 1991.

- b) Importance of IT Industry in Indian Economy. [10]

OR

Explain the India's foreign trade volume and composition.

Q3) Write a short notes (any four) :

[20]

- a) Causes of low agricultural productivity
- b) Problems of cottage and SSI
- c) Industrial sickness
- d) Importance of Transport
- e) General Insurance Corporation
- f) Need of 2nd Green Revolution

मराठी रूपांतर

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडून खालील विधाने पूर्ण करा.

[10]

- अ) ..... चा अभाव ही भारतीय शेतीच्या अन्न उत्पादकतेची कारणे आहेत.
i) साठवणूक सोई	ii) यंत्रसामुद्री
iii) विपणन सुविधा	iv) बरील सर्व
- ब) लोकसंख्येतील ..... मुळे जमिनिचे आकारमान घटते.
i) स्थिरावस्थे	ii) वाढी
iii) घटी	iv) यापैकी नाही
- क) ..... मुळे सेवाक्षेत्राचा विकास घडून येण्यास मदत होते.
i) औद्योगिकीकरणामुळे	ii) शेती क्षेत्रामुळे
iii) व्यापारामुळे	iv) यापैकी सर्व
- ड) 1991 च्या औद्योगिक घोरणामध्ये ..... % विदेशी गुंतवणूकीस परवानगी देण्यात आली.
i) 50	ii) 53
iii) 51	iv) 100
- इ) लघु उद्योगांदे हे ..... असतात.
i) श्रमप्रधान	ii) भांडवल प्रधान
iii) i व ii	iv) यापैकी नाही
- फ) ..... साली आज्ञारी उद्योग कंपनी कायदा अस्तित्वात आला.
i) 1990	ii) 1985
iii) 1991	iv) 1995
- य) ..... हा सेवाक्षेत्रातील एक प्रकार आहे.
i) शेती	ii) बँक
iii) दुध व्यवसाय	iv) साखर उद्योग

- र) ..... वस्तूंच्या निर्यात वाढीसाठी 'एक खिडकी योजना' सुरु करण्यात आली.
- i) चहा ii) कृपी माल
  - iii) हातमाग iv) अन्न धान्य
- ल) पर्यटन उद्योग ..... मिळवितो.
- i) कपडे ii) धान्य
  - iii) परकीय चलन iv) यापैकी नाही
- ब) भारतीय रेल्वे हा ..... क्षेत्रातील सर्वात मोठा उद्योग आहे.
- i) सरकारी ii) खाजगी
  - iii) सहकारी iv) यापैकी नाही

[10]

प्र.2) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

- अ) भारतीय अर्थव्यवस्थेतील शेतीची बदलती भूमिका विशद करा.
किंवा

सन 1991 च्या औद्योगिक धोरणाची वैशिष्ट्ये सांगा.

- ब) माहिती तंत्रज्ञान उद्योगाचे भारतातील आर्थिक विकासातील महत्व सांगा.
किंवा

[10]

भारताच्या विदेशी व्यापाराचे आकारमान व रचना स्पष्ट करा.

[20]

प्र.3) टीपा लिहा. (कोणत्याही चार)

- अ) शेतीच्या कमी अन्नउत्पादकतेची कारणे
- ब) कुटीर व लघु उद्योगाच्या समस्या
- क) औद्योगिक आजारपण
- ड) वाहतूकीचे महत्व
- इ) सर्वसाधारण विमा महामंडळ
- फ) दुसऱ्या हरित क्रांतीची गरज

